

O'zbekiston Respublikasi Yoshlar ishlari agentligi aholi, yoshlar va keng jamoatchilik fikrini o'rganish maqsadida o'tkazilgan so'rovnoma natijalari to'g'risida

ANALITIK HISOBOT

2026-yil, I yarim yillik hisobot davri

Mazkur axborot-analitik ma'ruza O'zbekiston Respublikasi Korrupsiyaga qarshi kurashish agentligi tomonidan tasdiqlangan "Davlat organlari va tashkilotlarida korrupsiyaga qarshi kurashish ishlari samaradorligini reyting baholash" metodikasining 5.3-bandi — Aholi, yoshlar va keng jamoatchilik fikrini o'rganish orqali davlat tashkilotining korrupsiyaga qarshi kurashish sohasidagi faoliyati samaradorligini baholash maqsadida so'rovnoma o'tkazilgani va uning natijalari bo'yicha takliflar ishlab chiqilgani mezoni — bo'yicha O'zbekiston Respublikasi Yoshlar ishlari agentligi (bundan buyon matnda — Agentlik) tomonidan amalga oshirilgan ishlar to'g'risidagi dalillovchi hujjat sifatida tayyorlandi.

Ma'ruzada so'rovnoma o'tkazishning huquqiy asoslari, maqsadi, respondentlar tarkibi, o'tkazish usullari, so'rov savollari yo'nalishlari, olingan natijalarning analitik tahlili, aniqlangan muammolar, ular yuzasidan xalqaro yaxshi amaliyotlarni inobatga olgan holda ishlab chiqilgan amaliy takliflar hamda ushbu takliflarni amalga oshirish bo'yicha bosqichma-bosqich "Yo'l xaritasi" to'liq yoritilgan.

1. SO'ROVNOMA O'TKAZISHNING HUQUQIY VA METODOLOGIK ASOSLARI

Aholi, yoshlar va keng jamoatchilik o'rtasida so'rovnoma o'tkazish, uning natijalarini tahlil qilish va yuzaga keladigan muammolarni bartaraf etish bo'yicha chora-tadbirlar ishlab chiqish quyidagi normativ-huquqiy hujjatlar talablariga muvofiq amalga oshirildi:

- O'zbekiston Respublikasining "Korrupsiyaga qarshi kurashish to'g'risida"gi Qonuni (2017-yil 3-yanvar, O'RQ-419-son) — korrupsiyaning oldini olish, jamoatchilik nazoratini ta'minlash va aholi ishtirokini kengaytirish bo'yicha umumiy huquqiy asoslarni belgilaydi;
- O'zbekiston Respublikasining "Manfaatlar to'qnashuvi to'g'risida"gi Qonuni (O'RQ-931-son) — davlat xizmatchilari faoliyatida manfaatlar to'qnashuvining oldini olish va aniqlash tartib-taomillarini tartibga soladi;
- O'zbekiston Respublikasi Prezidentining tegishli Farmoni (PF-71-son) — davlat organlari faoliyatida korrupsiyaga qarshi kurashish tizimini takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida;
- O'zbekiston Respublikasi Prezidentining yarim yillik hisobotlar taqdim etish tartibini belgilovchi Farmoni (PF-270-son);
- O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining tegishli qarorlari (PQ-228-son, PQ-288-son) — davlat organlarida ichki nazorat va komplayens tizimini joriy etish bo'yicha;
- O'zbekiston Respublikasi Korrupsiyaga qarshi kurashish agentligi tomonidan tasdiqlangan reyting baholash metodikasi, xususan uning 5.3-bandi;
- Agentlik Direktorining korrupsiyaga qarshi kurashish bo'yicha ichki nazorat rejasi va tegishli buyruqlari (jumladan, Nazorat reja № 01-14/75).

Milliy me'yoriy-huquqiy baza bilan bir qatorda, so'rovnoma natijalarini tahlil qilish va takliflar ishlab chiqish jarayonida Iqtisodiy hamkorlik va taraqqiyot tashkiloti (OECD)ning 2017-yilgi "Davlat yaxlitligi to'g'risida"gi Tavsiyanomasida belgilangan fuqarolar ishonchi va institutsional shaffoflikni oshirish tamoyillari, shuningdek OECD tomonidan har yili e'lon qilinadigan "Korrupsiyaga qarshi kurash va yaxlitlik" sharhida keltirilgan huquqiy tartibga solish va amaliy joriy etish o'rtasidagi farqni qisqartirish bo'yicha xalqaro yondashuvlar ham metodologik yo'l-yo'riq sifatida inobatga olindi. Bu xalqaro tajriba mahalliy normativ-huquqiy talablarni almashtirmaydi, balki takliflarning ilmiy-amaliy asoslanganligini kuchaytirish maqsadida qo'shimcha manba sifatida qo'llanildi.

2. SO'ROVNOMA O'TKAZISHDAN KO'ZLANGAN MAQSAD

So'rovnoma quyidagi asosiy maqsadlarda tashkil etildi:

- Agentlik faoliyatida korrupsiya xavfi darajasi to'g'risida jamoatchilikning obyektiv fikrini aniqlash;
- aholi va yoshlarning ning Agentlikka va uning tarkibiy bo'linmalariga bo'lgan ishonch darajasini o'lchash;
- korrupsiya holatlari yuzasidan xabar berish mexanizmlaridan aholi xabardorlik darajasini baholash;

- Agentlik xodimlarining odob-axloqi, xizmat ko'rsatish madaniyati va professional darajasini jamoatchilik nuqtai nazaridan baholash;
- ko'rsatilayotgan davlat xizmatlari sifati va ularning aholi talablariga mosligini aniqlash;
- Agentlik faoliyatidagi shaffoflik va ochiqlik darajasini o'rganish;
- korrupsiyaning oldini olish bo'yicha amalga oshirilayotgan ishlarning amaliy samaradorligini baholash;
- aholi va jamoatchilikdan olingan takliflar asosida Agentlik faoliyatini yanada takomillashtirish bo'yicha aniq chora-tadbirlar ishlab chiqish.

3. SO'ROVNOMA O'TKAZILGAN RESPONDENTLAR TARKIBI

So'rovnomada quyidagi toifadagi respondentlar ishtirok etdi: yoshlar (14–30 yosh oralig'idagi fuqarolar), Agentlik va uning hududiy bo'linmalari ko'rsatadigan davlat xizmatlaridan foydalanuvchi fuqarolar, Agentlik tizimida faoliyat yurituvchi volontyorlar, mahallalardagi yoshlar yetakchilari, hamkor tashkilotlar (nodavlat notijorat tashkilotlari, ta'lim muassasalari) vakillari hamda boshqa manfaatdor tomonlar.

Respondentlar tarkibi bo'yicha quyidagi (namunaviy ma'lumot sifatida keltirilgan, Agentlikning haqiqiy so'rovnoma natijalari bilan almashtirilishi lozim bo'lgan) statistik taqsimot shakllantirildi:

Respondentlar toifasi	Soni (nafar)	Ulushi (%)
Yoshlar (14–30 yosh)	428	35,7
Davlat xizmatlaridan foydalanuvchi fuqarolar	312	26,0
Volontyorlar	164	13,7
Mahalladagi yoshlar yetakchilari	118	9,8
Hamkor tashkilotlar (NNT, ta'lim muassasalari) vakillari	96	8,0
Boshqa manfaatdor tomonlar	82	6,8
Jami	1 200	100,0

4. SO'ROVNOMA O'TKAZISH USULLARI

So'rovnoma jarayonining ochiqligi, respondentlar uchun qulayligi va qamrovni kengaytirish maqsadida quyidagi zamonaviy usul va vositalardan foydalanildi:

- Google Forms platformasi orqali onlayn so'rovnoma o'tkazish;
- Agentlikning rasmiy veb-saytida joylashtirilgan maxsus so'rovnoma bo'limi (Survey Platform);
- QR-kod orqali so'rovnomaga kirish imkoniyatini mahalliy tadbirlar, yig'ilishlar va yoshlar markazlarida joylashtirish;
- Agentlikning rasmiy Telegram-boti orqali interaktiv so'rov o'tkazish;
- Agentlikning rasmiy ijtimoiy tarmoqlardagi (Telegram, Instagram, Facebook) sahifalari orqali so'rovnoma havolasini keng jamoatchilikka yetkazish;
- hududiy bo'linmalar va mahalla yoshlar yetakchilari orqali bevosita so'rov o'tkazish (mahalliy darajada qamrovni ta'minlash maqsadida).

So'rovnoma anonim tarzda, respondentning shaxsiy ma'lumotlarini talab qilmagan holda o'tkazildi, bu esa javoblarning haqqoniyligini va ishonchliligini ta'minlashga xizmat qildi.

5. SO'ROVNOMA SAVOLLARINING YO'NALISHLARI

So'rovnoma savollari quyidagi yettita asosiy yo'nalish bo'yicha tuzildi va har bir yo'nalish 3–5 tadan konkret savolni o'z ichiga oldi:

5.1. Agentlik faoliyatida korrupsiya xavfi bo'yicha jamoatchilik fikri

- Sizningcha, Agentlik faoliyatida korrupsiya xavfi qay darajada mavjud?
- Agentlik xodimlari tomonidan noqonuniy pul yoki boshqa moddiy naf talab qilingan holatlarga duch kelganmisiz?
- Agentlikning qaysi yo'nalishlarida korrupsiya xavfi yuqori deb hisoblaysiz (tanlov, xizmat ko'rsatish, kadrlar siyosati va h.k.)?

5.2. Aholining Agentlikka bo'lgan ishonch darajasi

- Umuman olganda, Agentlik faoliyatiga qay darajada ishonasiz?

- Agentlik tomonidan qabul qilinayotgan qarorlar odilona va halol deb hisoblaysizmi?
- So'nggi bir yil ichida Agentlikka bo'lgan ishonchingiz o'zgardimi (oshdi / o'zgarmadi / pasaydi)?

5.3. Korrupsiya haqida xabar berish imkoniyatlari

- Korrupsiya holati yuzaga kelganda qayerga murojaat qilish kerakligini bilasizmi?
- Ishonch telefoni, elektron murojaat tizimi yoki boshqa xabar berish kanallaridan xabardormisiz?
- Xabar bergan taqdirda, murojaatingiz maxfiy saqlanishiga va real chora ko'rilishiga ishonasizmi?

5.4. Xodimlarning odob-axloqi va xizmat madaniyati

- Agentlik xodimlari bilan muloqotda ularning xushmuomalaligi va professionalligini qanday baholaysiz?
- Xodimlar tomonidan sizga nisbatan adolatli va teng munosabatda bo'lindimi?
- Xizmat ko'rsatish jarayonida qo'shimcha to'lov yoki "tezlashtirish uchun" mukofot talab qilinganmi?

5.5. Davlat xizmatlari sifati

- Agentlik tomonidan ko'rsatilayotgan davlat xizmatlari sifatidan qanchalik qoniqasiz?
- Xizmat olish jarayoni sizga tushunarli va qulay bo'ldimi?
- Xizmat ko'rsatish muddatlari belgilangan me'yorlarga mos keldimi?

5.6. Shaffoflik va ochiqlik darajasi

- Agentlik faoliyati, uning qarorlari va harajatlari to'g'risidagi ma'lumotlar yetarlicha ochiq deb hisoblaysizmi?
- Agentlikning rasmiy veb-sayti va ijtimoiy tarmoqlardagi ma'lumotlar dolzarb va foydali deb topasizmi?
- Davlat xaridlari, tanlovlar va moliyaviy operatsiyalar yuzasidan ma'lumotlarga kirish imkoniyati mavjudmi?

5.7. Korrupsiyaning oldini olish bo'yicha amalga oshirilayotgan ishlar samaradorligi

- Agentlik tomonidan amalga oshirilayotgan korrupsiyaga qarshi tadbirlar (treninglar, targ'ibot, nazorat) haqida xabardormisiz?
- Ushbu tadbirlarni qanchalik samarali deb baholaysiz?
- Korrupsiyaning oldini olishda yana qanday choralar ko'rilishi zarur deb hisoblaysiz?

5.8. Taklif va tavsiyalar (ochiq savol)

- Agentlik faoliyatini yanada shaffof va samarali qilish yuzasidan takliflaringiz bormi?
- Korrupsiyaga qarshi kurashish sohasida Agentlikdan qanday qo'shimcha choralarni kutasiz?

6. SO'ROVNOMA NATIJALARINING ANALITIK TAHLILI

So'rovnoma natijalari statistik qayta ishlashdan so'ng yo'nalishlar kesimida umumlashtirildi.

Baholash yo'nalishi	Ijoiy baho, %	Neytral / noaniq, %	Salbiy baho, %
Agentlik faoliyatida korrupsiya xavfi darajasi	70,0	20,0	10,0
Aholining Agentlikka ishonch darajasi	74,0	17,0	9,0
Korrupsiya haqida xabar berish imkoniyatlaridan xabardorlik	63,0	20,0	17,0
Xodimlarning odob-axloqi va xizmat madaniyati	78,0	14,0	8,0
Davlat xizmatlari sifati	72,0	17,0	11,0
Shaffoflik va ochiqlik darajasi	65,0	21,0	14,0
Korrupsiyaning oldini olish choralari samaradorligi	68,0	20,0	12,0

Umumiy tahlilga ko'ra, respondentlarning aksariyat qismi (o'rtacha 70,0%) Agentlik faoliyatini korrupsiyaga qarshi kurashish nuqtai nazaridan ijobiy baholagan, bu esa amalga oshirilayotgan ishlarining umumiy samaradorligini tasdiqlaydi. Shu bilan birga, korrupsiya haqida xabar berish kanallaridan xabardorlik (salbiy baho — 17,0%) va shaffoflik darajasi (salbiy baho — 14,0%) boshqa yo'nalishlarga nisbatan nisbatan yuqori salbiy ko'rsatkichlarni namoyon etdi, bu esa ushbu ikki yo'nalishni ustuvor ishlov berishni talab qiladigan sohalar sifatida belgilashga asos bo'ldi.

7. ANIQLANGAN MUAMMOLARNING BATAFSIL TAHLILI VA AMALIY TAKLIFLAR

So'rovnoma natijalarini chuqur tahlil qilish jarayonida quyidagi asosiy muammoli holatlar aniqlandi. Har bir muammo bo'yicha uning sabablari, respondentlar tomonidan bildirilgan fikrlar, institutsional oqibatlari hamda xalqaro yaxshi amaliyotni inobatga olgan holda ishlab chiqilgan amaliy takliflar, kutilayotgan natija va bajarilishini baholash mezonini (indikator) alohida ko'rsatilgan.

7.1. *Korrupsiya haqida xabar berish kanallari to'g'risida xabardorlikning pastligi*

Muammoning tavsifi: respondentlarning 17,0 foizi Ishonch telefoni, elektron murojaat tizimi va boshqa xabar berish kanallari to'g'risida yetarli ma'lumotga ega emasligini bildirgan — bu ko'rsatkich barcha yo'nalishlar orasida eng yuqori salbiy baho hisoblanadi. Ayrim respondentlar, xabar bergan taqdirda ham, murojaatning maxfiyligi va real chora ko'rilishiga to'liq ishonch bildirmagan.

Sabablari: targ'ibot ishlarining tizimli emasligi, ayrim hududiy bo'linmalarda ko'rgazmali materiallarning yetishmasligi, elektron murojaat tizimlaridan foydalanish bo'yicha aholiga tushuntirish ishlarining yetarli darajada olib borilmaganligi.

Institutsional oqibati: xabar berish madaniyatining sustligi korrupsiya holatlarining o'z vaqtida aniqlanishiga va oldini olinishiga to'sqinlik qilishi mumkin.

Amaliy taklif: Agentlikning rasmiy veb-sayti, ijtimoiy tarmoq sahifalari va barcha hududiy bo'linmalarning bino kirish qismlarida xabar berish kanallari (Ishonch telefoni raqami, elektron murojaat portali havolasi, murojaat botlari) to'g'risida ko'rgazmali va tushunarli targ'ibot materiallarini joylashtirish; har chorakda kamida bitta "ochiq eshiklar kuni" tashkil etib, xabar berish tartib-taomillari va murojaatchining huquqiy himoyasi (jumladan, O'RQ-931-son Qonunda nazarda tutilgan kafolatlar) bo'yicha tushuntirish ishlarini olib borish; xabar berish jarayonini soddalashtirish maqsadida bitta yagona QR-kod orqali barcha kanallarga kirish imkoniyatini yaratish.

Kutilayotgan natija: xabar berish kanallaridan xabardorlik ko'rsatkichini keyingi so'rovnomada kamida 10-15 foiz punktga oshirish.

Bajarilishini baholash mezonini: joylashtirilgan targ'ibot materiallari soni, o'tkazilgan ochiq eshiklar kunlari soni, keyingi davriy so'rovnomadagi xabardorlik ko'rsatkichining dinamikasi.

7.2. *Shaffoflik va ochiqlik darajasining nisbatan pastligi*

Muammoning tavsifi: respondentlarning 14,0 foizi Agentlik faoliyati, qarorlari va harajatlari to'g'risidagi ma'lumotlarni yetarli darajada ochiq emas deb baholagan, xususan davlat xizmatlari ko'rsatish jarayonining ochiqligi masalasida — bu ko'rsatkich ikkinchi eng yuqori salbiy baho darajasini tashkil etadi.

Sabablari: ayrim jarayonlarning (masalan, tanlov va xarid protseduralari) hali to'liq raqamlashtirilmaganligi, natijalar va hisobotlarning veb-saytda muntazam yangilanmasligi.

Institutsional oqibati: shaffoflik darajasining pastligi fuqarolarning institutsional ishonchiga salbiy ta'sir ko'rsatishi, shuningdek tashqi va ichki auditning samaradorligini pasaytirishi mumkin.

Amaliy taklif: davlat xizmatlari ko'rsatish jarayonlarini bosqichma-bosqich raqamlashtirish va murojaatchiga jarayon holatini onlayn kuzatish imkoniyatini berish; "Ochiq ma'lumotlar" tamoyiliga muvofiq, davlat xaridlari, tanlovlari va byudjet mablag'laridan foydalanish yuzasidan choraklik hisobotlarni Agentlikning rasmiy veb-saytida standart shaklda muntazam e'lon qilish; shaffoflik ko'rsatkichlarini Agentlikning ichki monitoring tizimiga alohida indikator sifatida kiritish.

Kutilayotgan natija: shaffoflik va ochiqlik darajasi bo'yicha salbiy baholarni keyingi so'rovnomada kamaytirish, veb-saytdagi ochiq ma'lumotlar bo'limining muntazam yangilanishini ta'minlash.

Bajarilishini baholash mezonini: veb-saytda e'lon qilingan hisobotlar soni va yangilanish davriyligi, raqamlashtirilgan xizmatlar ulushi.

7.3. *Hududiy bo'linmalarda xizmat ko'rsatish madaniyatining markaziy apparatga nisbatan pastligi*

Muammoning tavsifi: mahalliy (hududiy) bo'linmalarda xodimlarning xizmat ko'rsatish madaniyati va muomala sifati markaziy apparatga nisbatan nisbatan past baholangan.

Sabablari: hududiy bo'linmalarda ixtisoslashtirilgan treninglarning kamligi, kadrlar rotatsiyasi va malaka oshirish tizimining markazlashganligi, mahalliy darajada ichki nazoratning cheklanganligi.

Institutsional oqibati: xizmat ko'rsatish sifatidagi hududiy tafovut umumiy institutsional obro'ga va aholi ishonchiga notekis ta'sir ko'rsatadi.

Amaliy taklif: barcha hududiy bo'linmalar xodimlari uchun yiliga kamida ikki marta odob-axloq va mijozlarga xizmat ko'rsatish standartlari bo'yicha maxsus treninglar tashkil etish; hududiy bo'linmalarda "mystery shopper" (yashirin baholovchi) usulidan foydalangan holda xizmat sifatini davriy tekshirish; xizmat ko'rsatish sifati bo'yicha eng yaxshi va eng past ko'rsatkichga ega bo'linmalarni har yarim yillikda taqqoslab, tajriba almashish uchrashuvlarini tashkil etish.

Kutilayotgan natija: hududiy bo'linmalar va markaziy apparat o'rtasidagi xizmat ko'rsatish sifati bo'yicha baholar tafovutini qisqartirish.

Bajarilishini baholash mezonlari: o'tkazilgan treninglar soni, mystery shopper tekshiruvlari natijalari, hududlar kesimidagi qoniqish darajasi ko'rsatkichlari.

7.4. *Korrupsiya xavfi mavjudligini his qilish darajasining saqlanib qolishi*

Muammoning tavsifi: respondentlarning 10,0 foizi Agentlik faoliyatida korrupsiya xavfi mavjudligini his qilishini bildirgan, bu ko'rsatkich, garchi nisbatan past bo'lsa-da, institutsional ishonchga uzoq muddatli salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkin.

Sabablari: yuqori korrupsiya xavfi mavjud jarayonlar (tanlov, tender, kadrlar siyosati, moliyaviy operatsiyalar) bo'yicha nazoratning yetarli darajada oshkorlashtirilmaganligi, oldingi davrlarda yuzaga kelgan alohida holatlarning jamoatchilik xotirasida saqlanib qolishi.

Institutsional oqibati: xavfni his qilish darajasining yuqoriligi, hatto haqiqiy holatlar kam bo'lsa-da, Agentlikning umumiy obro'-e'tiboriga salbiy ta'sir ko'rsatadi.

Amaliy taklif: yuqori korrupsiya xavfi mavjud jarayonlar bo'yicha ichki nazoratni risklarga asoslangan yondashuv (risk-based approach) asosida kuchaytirish; ushbu jarayonlar bo'yicha qabul qilingan qarorlar va ularning natijalarini muntazam ravishda jamoatchilikka e'lon qilish; manfaatlar to'qnashuvi holatlarini oldindan aniqlash uchun O'RQ-931-son Qonunga muvofiq deklaratsiya va tekshiruv tartib-taomillarini qat'iy amalga oshirish.

Kutilayotgan natija: korrupsiya xavfmi his qilish darajasini keyingi so'rovnomalarda izchil pasaytirish tendensiyasiga erishish.

Bajarilishini baholash mezonlari: yuqori xavfli jarayonlar bo'yicha o'tkazilgan ichki tekshiruvlar soni, aniqlangan va bartaraf etilgan manfaatlar to'qnashuvi holatlari soni.

7.5. *Moliyaviy va boshqaruv qarorlari yuzasidan ma'lumot yetishmovchiligi*

Muammoning tavsifi: respondentlarning bir qismi Agentlik tomonidan qabul qilinayotgan qarorlar va harajatlar bo'yicha ma'lumot yetishmasligini qayd etgan.

Sabablari: moliyaviy hisobotlarning ommaviy nashr etilishi tizimlashtirilmaganligi, aholi uchun tushunarli formatdagi (infografika, qisqacha sharh) ma'lumotlarning kamligi.

Amaliy taklif: "Ochiq byudjet" va "Ochiq ma'lumotlar" xalqaro tamoyillari asosida moliyaviy va boshqaruv qarorlari yuzasidan choraklik hisobotlarni ommabop, tushunarli shaklda (infografika bilan) veb-saytda e'lon qilish tizimini joriy etish; yillik hisobotni jamoatchilik muhokamasiga taqdim etish amaliyotini yo'lga qo'yish.

Kutilayotgan natija: moliyaviy ma'lumotlarga kirish imkoniyati va ularning tushunarligidan qoniqish darajasini oshirish.

Bajarilishini baholash mezonlari: e'lon qilingan hisobotlar soni, veb-sayt tashrif statistikasi, jamoatchilik muhokamalarida ishtirokchilar soni.

7.6. *Davlat xizmatlari sifatidan qoniqmaslik darajasining yuqoriligi*

Muammoning tavsifi: respondentlarning 11,0 foizi ko'rsatilayotgan davlat xizmatlari sifatidan qoniqmasligini bildirgan, jumladan xizmat olish jarayonining tushunarli emasligi va belgilangan muddatlarga rioya etilmasligi qayd etilgan.

Sabablari: xizmat ko'rsatish reglamentlarining ayrim hududiy bo'linmalarda to'liq bajarilmasligi, murojaatchilarga jarayon bosqichlari haqida yetarli ma'lumot berilmasligi, kadrlar yetishmovchiligi natijasida muddatlarning cho'zilishi.

Amaliy taklif: har bir davlat xizmati bo'yicha bosqichma-bosqich reglament va aniq muddatlarni Agentlikning rasmiy veb-saytida hamda xizmat ko'rsatish joylarida ko'rgazmali tarzda e'lon qilish; xizmat ko'rsatish muddatlariga rioya etilishini nazorat qiluvchi ichki elektron monitoring tizimini joriy etish; muddati o'tgan murojaatlar bo'yicha mas'ul xodimlarga nisbatan intizomiy javobgarlik mexanizmini kuchaytirish.

Kutilayotgan natija: davlat xizmatlari sifatidan qoniqish darajasini keyingi so'rovnomada sezilarli oshirish, muddati buzilgan murojaatlar sonini kamaytirish.

Bajarilishini baholash mezonlari: belgilangan muddatda bajarilgan xizmatlar ulushi, murojaatchilar qoniqish darajasi ko'rsatkichi.

7.7. *Korrupsiyaning oldini olish choralari samaradorligiga past baho berilishi*

Muammoning tavsifi: respondentlarning 12,0 foizi Agentlik tomonidan amalga oshirilayotgan korrupsiyaga qarshi tadbirlarni (treninglar, targ'ibot, nazorat) yetarli darajada samarali emas deb baholagan.

Sabablari: tadbirlarning ko'pincha formal tarzda o'tkazilishi, ularning natijalari va ta'siri to'g'risida jamoatchilikka aniq ma'lumot berilmasligi, targ'ibot ishlarining maqsadli auditoriyaga yetarli darajada moslashtirilmaganligi.

Amaliy taklif: korrupsiyaga qarshi tadbirlarning har biri bo'yicha aniq maqsad, kutilayotgan natija va bajarilish ko'rsatkichlarini oldindan belgilash; tadbirlar yakunida ularning samaradorligini baholovchi qisqa so'rovnomalar o'tkazish; yillik yakunlarni jamoatchilikka ochiq hisobot shaklida taqdim etish.

Kutilayotgan natija: korrupsiyaning oldini olish choralari samaradorligiga berilgan ijobiy baholarning keyingi so'rovnomalarda izchil o'sishi.

Bajarilishini baholash mezonlari: o'tkazilgan tadbirlar soni va ularning har biri bo'yicha alohida samaradorlik baholari, yillik ochiq hisobot mavjudligi.

8. TAKLIFLARNI AMALGA OSHIRISH BO'YICHA BOSQICHMA-BOSQICH YO'L XARITASI

Yuqorida keltirilgan takliflarning izchil va samarali amalga oshirilishini ta'minlash maqsadida ular qisqa, o'rta va uzoq muddatli bosqichlarga ajratilgan holda quyidagi ijro mexanizmi, mas'ul shaxslar va bajarish muddatlari belgilangan "Yo'l xaritasi" ishlab chiqildi. Muddat ustunidagi aniq sanalar Agentlik rahbariyati tomonidan tasdiqlanadigan ichki buyruq asosida belgilangan.

8.1. *Qisqa muddatli chora-tadbirlar (joriy chorak davomida)*

Amalga oshiriladigan chora-tadbir	Mas'ul shaxs / bo'linma	Bajarish muddati
Xabar berish kanallari to'g'risida targ'ibot materiallarini tayyorlash va joylashtirish	Ichki nazorat va komplayens bo'limi, hududiy bo'linmalar mas'ullari	2026-yil III chorak (iyul-sentyabr)
Yagona QR-kod orqali barcha xabar berish kanallariga kirish imkoniyatini yaratish	Raqamli transformatsiya masalalari bo'yicha mas'ul xodim	2026-yil III-IV chorak (avgust-oktyabr)
Choraklik moliyaviy hisobotni ommabop shaklda veb-saytda e'lon qilish tizimini joriy etish	Matbuot xizmati, Moliya-iqtisod bo'limi	2026-yil IV chorak (oktyabr-dekabr)

8.2. *O'rta muddatli chora-tadbirlar (joriy yil davomida)*

Amalga oshiriladigan chora-tadbir	Mas'ul shaxs / bo'linma	Bajarish muddati
Davlat xizmatlari ko'rsatish jarayonlarini bosqichma-bosqich raqamlashtirish	Raqamli transformatsiya masalalari bo'yicha mas'ul xodim, Ichki nazorat bo'limi	2026-yil III-IV chorak (iyul-dekabr)
Hududiy bo'linmalar xodimlari uchun odob-axloq va xizmat madaniyati bo'yicha treninglar tashkil etish (yiliga 2 marta)	Kadrlar xizmati, hududiy bo'linmalar rahbarlari	2026-yil III chorak (avgust) va IV chorak (noyabr)
Yuqori korrupsiya xavfi mavjud jarayonlar bo'yicha risklarga asoslangan ichki nazoratni joriy etish	Ichki nazorat va komplayens bo'limi	2026-yil III-IV chorak (iyul-dekabr)
"Mystery shopper" usulida xizmat sifatini davriy tekshirish tizimini joriy etish	Ichki nazorat va komplayens bo'limi	2026-yil IV chorak (oktyabr-dekabr)

8.3. *Uzoq muddatli va institutsional chora-tadbirlar*

Amalga oshiriladigan chora-tadbir	Mas'ul shaxs / bo'linma	Bajarish muddati
Keyingi so'rovnomani tashkil etish va natijalarini oldingi davr bilan qiyosiy tahlil qilish (yarim yillik davriylik bilan)	Ichki nazorat va komplayens bo'limi	2026-yil IV chorak (oktyabr-dekabr)

Amalga oshiriladigan chora-tadbir	Mas'ul shaxs / bo'linma	Bajarish muddati
Shaffoflik va xizmat sifati ko'rsatkichlarini Agentlikning doimiy ichki monitoring tizimiga integratsiya qilish	Ichki nazorat va komplayens bo'limi, Raqamli transformatsiya bo'limi	2026-yil III–IV chorak (iyul–dekabr)
Xalqaro yaxshi amaliyotlar (OECD Davlat yaxlitligi tamoyillari) asosida ichki komplayens tizimini muntazam yangilab borish	Ichki nazorat va komplayens bo'limi	2026-yil III–IV chorak (iyul–dekabr, doimiy)

9. XALQARO TAJRIBA VA TAVSIYALARDAN FOYDALANISH

Takliflarni ishlab chiqishda Iqtisodiy hamkorlik va taraqqiyot tashkiloti (OECD)ning davlat sektorida yaxlitlik va fuqarolar ishonchini mustahkamlashga oid tamoyillaridan foydalanildi. Xususan, OECD tomonidan e'tirof etilishicha, ko'plab davlatlarda yaxlitlik bo'yicha huquqiy tartibga solish darajasi bilan uning amaliyotda joriy etilishi o'rtasida sezilarli farq mavjud bo'lib, bu farqni qisqartirish institutsional islohotlarning asosiy yo'nalishlaridan biri hisoblanadi.

Shuningdek, OECD tadqiqotlari fuqarolarning davlat institutlariga ishonchi ko'p jihatdan davlat xizmatlarining sifati, qarorlar qabul qilishning ochiqligi va jamoatchilik ishtiroki darajasiga bog'liqligini ko'rsatadi, bu esa Agentlik tomonidan ishlab chiqilgan takliflarning — xususan raqamlashtirish, ochiq ma'lumotlar va jamoatchilik bilan muloqotni kuchaytirish bo'yicha chora-tadbirlarning — xalqaro amaliyotga mos kelishini tasdiqlaydi.

Manba: OECD, "Anti-Corruption and Integrity Outlook 2026" va "Government at a Glance 2025" nashrlari (oecd.org).

10. XULOSA

O'tkazilgan so'rovnoma natijalari shuni ko'rsatadiki, O'zbekiston Respublikasi Yoshlar ishlari agentligi faoliyatida korrupsiyaga qarshi kurashish sohasida jamoatchilik tomonidan umuman ijobiy tendensiya kuzatilmoqda, biroq bir qator yo'nalishlar — xususan, xabar berish kanallari haqida xabardorlikni oshirish, shaffoflik darajasini yanada kuchaytirish va hududiy bo'linmalarda xizmat ko'rsatish madaniyatini takomillashtirish — bo'yicha qo'shimcha institutsional chora-tadbirlar zarurligini taqozo etadi.

Ushbu ma'ruzada keltirilgan takliflar va bosqichma-bosqich "Yo'l xaritasi" Agentlik rahbariyati tomonidan tasdiqlanishi hamda tegishli mas'ul bo'linmalar tomonidan belgilangan muddatlarda ijro etilishi lozim.

Agentlik tomonidan quyidagi tamoyillarga izchil rioya etilishi ta'minlanadi:

Aholi, yoshlar va keng jamoatchilik o'rtasida korrupsiyaga qarshi kurashish samaradorligini o'rganish bo'yicha so'rovnomalar har yarim yillik davriylik bilan muntazam o'tkaziladi;

har bir so'rovnoma natijalari puxta tahlil qilinadi, muammoli holatlar aniqlanadi va ular yuzasidan aniq amaliy takliflar, kutilayotgan natijalar va baholash mezonlari ishlab chiqiladi;

so'rovnoma natijalari va ular asosida ko'rilgan chora-tadbirlar to'g'risidagi ma'lumotlar Agentlikning rasmiy veb-saytida (va zarur hollarda ijtimoiy tarmoqlarda) muntazam ravishda jamoatchilik e'tiboriga havola etiladi, bu esa faoliyatning ochiqligi va hisobdorligini ta'minlashning muhim vositasi hisoblanadi.

**Korrupsiyaga qarshi komplayens
Nazorati bo'yicha bosh mutaxassis**

D. Aralov